

2021-10-07

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: MSN 2021/135

Yttrande över promemoria **Ändringar i stödet till sanering av förorenade områden**

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna synpunkter enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 7 oktober 2021 till kommunstyrelsen.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Ändringar i reglerna för statligt stöd till sanering av föroreningskador i miljön föreslås. Den som har orsakat en föroreningskada ska ansvara för att åtgärda den, men det finns situationer där statliga bidrag kan ges till fastighetsägare och kommuner. Anslaget för sanering och återställning av förorenade områden finns till för att kunna åtgärda förorenade områden som utgör stor eller mycket stor risk för miljön. Bidrag behöver vara förenliga med EU:s statsstödsregelverk. Avsikten med förslagen är att anpassa den svenska regleringen till EU-rätten och samtidigt ändra så lite som möjligt i den nuvarande ordningen och hanteringen när det gäller stöd för sanering. Nacka kommun har hittills inte erhållit stöd för sanering.

Ärendet

I en promemoria från Miljödepartementet föreslås ändringar i reglerna för statligt stöd till sanering av föroreningskador i miljön.

Huvudregeln är att den som har orsakat en föroreningskada är ansvarig för att åtgärda skadan. Det finns dock situationer där det inte finns någon ansvarig kvar som kan åtgärda skadan eller där den som är ansvarig inte kan stå för kostnaden för åtgärder. I dessa situationer kan bidrag behövas för att en sanering ska vara möjlig. Sådana bidrag behöver vara förenliga med EU:s statsstödsregelverk.

I promemorian föreslås ändringar i det befintliga nationella stödssystemet för åtgärdande av förorenade områden. Ändringarna innebär att den nuvarande förordningen (2004:100) om avhjälpande av föroreningskador och statligt stöd för sådant avhjälpande renodlas till att omfatta åtgärder som inte utgör statligt stöd. Det avser alltså ärenden där den som

äger den fastighet som ska efterbehandlas inte är en fysisk eller juridisk person som driver verksamhet av ekonomisk eller kommersiell natur.

Det föreslås vidare att det införs en ny förordning som omfattar de åtgärder som utgör statligt stöd. I den nya förordningen föreslås att Naturvårdsverket ska få bevilja medel till länsstyrelsen för åtgärder som syftar till att efterbehandla föroreningsskadade fastigheter. Länsstyrelsen föreslås få besluta om statligt stöd i form av bidrag till fastighetsägande företag.

När det gäller den nuvarande förordningen om avhjälpande av föroreningskador och statligt stöd för sådant avhjälpande föreslås också att det ska införas en möjlighet att ansöka om bidrag för att återställa natur- eller kulturmiljövärden som aktualiseras i samband med avhjälpande. Det föreslås också vara möjligt att ansöka om bidrag för vissa ansökningskostnader och kostnader för att anlita en oberoende fastighetsvärderare. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Förslagen syftar till att anpassa det svenska regelverket till EU-rätten. EU-rätten medger nämligen inte att en medlemsstat ger statligt stöd som är oförenligt med den inre marknaden. Avsikten med förslagen är att ändra så lite som möjligt i den nuvarande ordningen och hanteringen när det gäller stöd för sanering av förorenade områden

Förslaget i promemorian innebär att fastighetsägaren tillsammans med huvudmannen ska ansöka om bidrag för efterbehandling. Huvudman ska vara en kommun eller en statlig myndighet som har ansvar för budget och att genomföra och följa upp åtgärder som ges bidrag enligt förordningen. Fastighetsägaren kommer att få en mer aktiv roll jämfört med i dag. Det finns dock en risk att de förorenade områden som är mest prioriterade utifrån föroreningarnas risk, inte prioriteras för sådana åtgärder. Orsaken är att fastighetsägaren får möjlighet att avgöra om en ansökan ska lämnas in eller inte, vilket gör att ansökan inte kan genomföras om fastighetsägaren inte medverkar.

Anslaget för sanering och återställning av förorenade områden finns till för att kunna åtgärda förorenade områden som utgör stor eller mycket stor risk för miljön. Anslaget kan användas till bidrag för åtgärder när det inte finns någon annan som kan hållas helt eller delvis ansvarig för avhjälpandet av föroreningskadorna.

Nacka kommun har hittills inte erhållit statliga medel för efterbehandling. I den senast sökomgången har länsstyrelsen informerat om förutsättningar för bidrag för sanering av förorenade områden inför bostadsbyggande. Endast vissa kommuner kunde söka bidraget och Nacka tillhörde inte dem.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunerna förväntas i sin roll som huvudman vid efterbehandlingsåtgärder få en något större administrativ börda vid ansökningsstadiet. Kommunernas administrativa kostnader vid upprättande av ansökan om efterbehandlingsåtgärder enligt den nya förordningen föreslås dock vara stödberättigande. Förslaget till lagändring har inga omedelbara ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Konsekvenser för barn

Fortsatta möjligheter till stöd för avhjälpande av föroreningsskador ligger i linje med miljömålet Giftfri Miljö och bedöms vara positivt för barns framtida livsmiljö.

Bilagor

1. Förslag till yttrande
2. Remiss

Per Enarsson
Miljöchef
Miljöenheten

Tore Liljeqvist
Gruppchef, miljö- och hälsoskydd
Miljöenheten